

I samme Samling forelagde Konseilspræsident Berntsen den 23. Oktober 1912 *Forslag til Forandringer i Grundloven*. (Rigsdagstidende, Tillæg A. Sp. 2465, Tillæg B. Sp. 45, 1411, Folketingets Forhandlinger Sp. 778, 883, 1843, 1936, Landstingets Forhandlinger Sp. 582, 1538, Tillæg C. Sp. 97).

Forslaget indeholder Ændringer til §§ 25, 30—37, 39, 40, 53, 67 og 91. I Bemærkningerne til Forslaget udtales det, at det ikke lykkedes at gennemføre de af Regeringen i de foregaaende Rigsdagssamlinger fremsatte Forslag til Forandring af Grundlovens §§ 30, 31, 32, 36 og 37 angaaende Valgretten til Folketinget og Fastsættelsen af Folketingskredsens Antal, og at Regeringen derfor mener, at man samtidig bør skride til en Ændring af Reglerne for Valgret og Valgmaade til begge Rigsdagens Ting, men i øvrigt begrænse sig til ganske faa andre Ændringer i Grundloven.

I Bemærkningerne til § 34 udtales følgende:

„Af Bestemmelserne i nærværende og de efterfølgende Paragraffer vil det ses, at den privilegerede Valgret til Landstinget foreslaas afskaffet, ligesom ogsaa Bestemmelsen om, at Kongen udnævner 12 Medlemmer, bortfalder. Regeringen mener, at Tokammersystemet bør bibeholdes, og foreslaar derfor et Landsting, der som hidtil skal bestaa af 66 Medlemmer. Man er under sine Overvejelser om en forandret Sammensætning af Landstinget bleven staaende ved Princippet i Bestemmelserne i § 44 i Grundloven af 5. Juni 1849, hvorefter Landstingets Medlemmer efter en ny Kommunallovs Vedtagelse skulde kunne vælges af de kommunale Raad. En saadan Ordning synes saa meget mere at anbefale sig, som de senere Aars Lovgivning, særlig paa de sociale, humane og økonomiske Omraader, i stedse højere Grad berører de kommunale Raad saavel i Henseende til Lovenes praktiske Udførelse som ved Forvaltning af betydelige offentlige Midler hidrørende saavel fra Staten som Kommunerne.

Man foreslaar da, at 54 af Landstingets Medlemmer paa den i §§ 36 og 37 anførte Maade vælges af Kommunalbestyrelserne, medens de saaledes valgte 54 vælger 12 Medlemmer. Ved den sidstnævnte Bestemmelse har Regeringen tilsigtet, at der efter hvert Landstingsvalg gives de valgte Medlemmer Adgang til yderligere at vælge til Medlemmer af Landstinget saadanne Personligheder, som man maatte føle Savnet af ikke at have blandt sig. Man haaber ved disse Bestemmelser at sikre Tinget al ønskelig Sagkundskab. De paagældende behøver ikke tidligere at have været Medlemmer af Rigsdagen.

Endelig maa det anses for ønskeligt, at der samtidig med Valget af Landstingsmedlemmer foretages Valg af Stedfortrædere, saa Udfyldningsvalg kan undgaas, dels under Hensyn til, at Udfyldningsvalg meget ofte kan bevirke Forandringer i den oprindelige forholdsmæssige Repræsentation, og dels i Betragtning af den med saadanne Valg forbundne store Udgift og Ulejlighed for Kommunalbestyrelserne. Dette sidste Hensyn har været saa meget mere afgørende, som man har fundet det rigtigt at inddele Landet i tre større Valgkredse: *Kjøbenhavn*, hvortil naturligt slutter sig Frederiksberg og Gentofte Kommuner, hvis Kommunalbestyrelser i alt væsentligt arbejder under samme Forhold som Borgerrepræsentationen i Kjøbenhavn, *en Valgkreds for samtlige øvrige Kommuner Øst for Lille Bælt* og *en Valgkreds for Jylland*. Efter de nuværende lette Samfærdselsmidler kan Afstandene ikke siges at have nogen større Betydning, og efter at Listevalg nu er indført ved Valg til de kommunale Raad, synes det naturligt, at ogsaa de af Kommunalbestyrelserne udpegede Valgmænd benytter samme Valgmaade ved Valg af Landstingsmænd; de ret store Valgforsamlinger, der efter Reglerne i § 37 vil fremkomme for 2den og 3die Kredse' Vedkommende, vil saaledes ikke volde Vanskelighed. At Forholdstalsvalgmaaden virker mere tilfredsstillende, naar et større Tal skal vælges, og naar det er en større Valgforsamling, der vælger, behøver ingen særlig Paavisning.

Bornholm faar som hidtil en Landstingsmand, ligesom ogsaa Færøernes Lagting fremdeles skal vælge et Medlem.“